

Meşrû eğlence var mıdır?

Feyzânur Hanım: “Eğlenceli kına gecesi yapmak istiyoruz. Şer’an, müzikle eğlencenin ölçüsü nedir?”

Müslüman milletimizin ecnebi âdetlerinden uzak törenleri ve merasimleri vardır. Kına gecelerinde eğlenirler, düğünlerde eğlenirler, bayramlarda eğlenirler, muhtelif sevinç günlerinde eğlenirler; mutluluklarını, sevinçlerini ve kıvançlarını böylece paylaşır ve şükre çevirirler. Ama her eğlence için çizdikleri bir yol da vardır milletimizin. Kültürlerini, âdet ve geleneklerini, örf ve törelerini bir müstakîm tarz ile Allah’ın razı olacağı ölçüler içinde biçimlendirmişler ve meşrûiyet kazandırmışlardır. Vahiy çizgisidir bu meşrûiyet ölçüsü. Milletimizin dem ve damarlarına işlemiş vahiy çizgisi, her adımda kendi rengini belli etmiş ve ağırlığını ortaya koymuştur.

Ancak frenk âdetleri ve ecnebi örfü kültürümüzün aklını başından aldığı günden beri kına gecelerimizde, düğünlerimizde, bayramlarımızda nasıl eğleneceğimizi, nasıl güleceğimizi, nasıl ağlayacağımızı, sevgimizi ve acımızı nasıl paylaşacağımızı unutmaya başladık biz. Aklımız karıştı. Ayaklarımız dolaştı. İçimizden hassasiyet sahipleri çıkıyor şükürler olsun; düşünüyor, bu böyle gitmez diye, gitmemeli diye; soruyor, gündeme getiriyor; en azından tartışılın istiyor. Gidişattan rahatsız oluyor besbelli. Çünkü şimdi biz neredeyse mefâhirimizden utanır olduk, övünç kaynaklarımızdan mahcubiyet duyar olduk. Eğlence de orta yerde, müzik de orta yerde, oyun da orta yerde icra edilir oldu şimdi. Kadın-erkek karışık... Maalesef...

Oysa bundan milletçe endişe duyuyoruz aslında. Ahlâkın pay-i mâl olmasından ıztırap duyuyoruz. Edepsizliklerden rahatsız oluyoruz. Fitneden ve haddini bilmez davranışlardan acı duyuyoruz.

Bu defa da bu endişemiz, dinimizin izin verdiği biçimi var mı, yok mu demeden, eğlenceyi topyekûn kestirip atmamıza sebep oluyor. Ağzımız yanmış çünkü, yağurdu üfleyerek yiyoruz. Eğlenceye kapı açtık mı, insanlar ölçüyü kaçırıyorlar ve haram-helâl çizgisini birbirine karıştırıyorlar; ok yaydan çıkıyor bir kere, hayâ ve utanma duygusu kayboluyor. Bari eğlenmeyelim, diyoruz. Dinimizin müsaade ettiği ölçüleri bilsek bile, bütün eğlencelerden el etek çekiyoruz.

Oysa eğlence yok değil dinimizde. Dinimiz eğlenceye kapalı değildir, gülmeye ve oynamaya da kapalı değildir. “Helâl dairesi geniştir, keyfe kâfî gelir. Harama

girmeye hiç lüzum yoktur” der Bediüzzaman. Helâl olsun ve şükrü unutturmasını yeter! Dinimiz ahlâk ve edep dışı davranışlara kapalıdır. Dinimiz iffetsizliklere, arsızlıklara, hayâsızlıklara kapalıdır. Dinimiz utanma duygusunun kalkmasına kapalıdır. Utanma duygusu kalkarsa, “Utanmazsan dilediğini yap!” buyuran Peygamber Efendimizi (asm) nasıl idrak edeceğiz? İnsanın haramları işlerken “utanmaması”, haram işlemekten daha vahimdir. Asıl bundan korkmalıdır. Onun için ne yapıp edip, utanma duygusunu kaybetmemelidir.

Gelelim meşrû eğlencenin yapılabilirliğine: Ebû Ümâme (ra) vefat ettiği zaman üç kızını Peygamber Efendimiz (asm) vesayeti altına almıştı. Hazret-i Âişe'nin (asm) terbiyesinde bulunan bu üç kızdan biri olan Fâriga'nın (ra), Ensar'dan Nebit ibn-i Câbir (ra) ile düğünlerinde Peygamber Efendimiz (asm) buyurdu ki: “Yâ Âişe! Hani sizin def çalıp şiir söyleyen şarkıcınız yok mu? Böyle eğlenceler Ensar'ın hoşuna gider.” 1

Yine bir bayram günü millî oyunlarını ve rakslarını icrâ eden Habeşli kadınları gören Allah Resûlü (asm), Hazret-i Âişe'nin (asm) seyretmesine müsaade buyurmuştur. 2

Bediüzzaman Hazretleri bu ve buna benzer vahiy çizgilerinden hareketle, meşrû müzikte beşte birlik bir ruhsat ölçüsü tanımlamış; beşte biri geçmemek kaydıyla meşrû müziğe izin vermiştir. Bediüzzaman bu çerçevede demiştir ki: “Beşer, hakikate muhtaç olduğu gibi, bazı keyifli hevesâta da ihtiyacı var. Fakat bu keyifli hevesât, beşte birisi olmalı. Yoksa havanın sırr-ı hikmetine münafi olur. Hem beşerin tembelliğine ve sefahetine ve lüzumlu vazifelerinin noksan bırakılmasına sebebiyet verip beşere büyük bir nimet iken, büyük bir nikmet olur, beşere lâzım olan sa'ye şevki kırar.” 3

Diğer yandan, düğün, nişan, kına, bayram gibi sevinç günlerinde, aile içinde olmak ve mahremiyete dikkat etmek kaydıyla, def ve çalgı çalınmasının ve kadınların ve çocukların eğlenmelerinin cevazı hususunda ulema da ittifak halindedir. Binâenaleyh, düğünlerde, nişanlarda, kına gecelerinde ve muhtelif sevinç günlerinde kadınların, aile içinde mahremiyet ölçülerinde veya mazbut ve kapalı alanlarda kendi aralarında müzik eşliğinde eğlenmelerinde bir sakınca yoktur.

Dipnotlar:

1- Buhârî, Nikah, 1811;

2- Aynî, Umdetü'l-Kârî, 3/358.

3- Emirdağ Lâhikası: s. 307.